

Posudek bakalářské práce Aloise Zatloukala: Restaurační pokusy císaře Karla z československého pohledu.

Praha FSV UK 2018, 42 stran

Krátce po skončení Veliké války se poslední rakouský císař a uherský král Karel Habsburský pokusil o restauraci královské vlády v Uhrách, jeho dvojí pokus na počátku dvacátých let ale ztroskotal a Karel zakrátko zemřel na Madeiře.

Okolnosti i průběh obou jeho pokusů obnovu monarchie a reakci evropských velmocí a nástupnických států si Alois Zapletal zvolil za téma své bakalářské práce, bohužel i v tomto případě se jedná pouze o pokus.

Komplexní zpracování tématu předpokládá studium pramenů z archivů maďarských, francouzských a malodohodových států, autor se proto omezil na prameny literatury české provenience, Faktografii obou cest do Maďarska autor staví převážně na sekundární literatuře bez hlubšího vhledu do maďarské politické scény (postoje jednotlivých skupin a jejich tiskových orgánů). Oprávněně kritizuje nesplněné sliby francouzského ministra zahraničí, pokud ale byly učiněny skutečně jenom ústně šlo z Karlovy strany o naivní důvěru (nikdo jiný ve Francii o možnosti restaurace monarchie neuvažoval?). Na maďarské straně Karla otevřeně zradil regent Horthy, což autor charakterizuje správně. Oprávněná je i pozornost věnovaná E. Benešovi jako hlavě protimaďarské diplomatické akce – bohužel ale už se nevěnuje názorům rumunských a jugoslávských politiků. Jejich obavy byly do jisté míry oprávněné přihlédneme-li k pokusům rudé republiky rad o obnovu velkých Uher, malá dohoda prostě byla ve střehu proti možnému nebezpečí z levé i pravé strany, (Karel byl lapen do pasti své uherské korunovace – ta mu na jedné straně otvírala cestu na trůn jako legitimnímu králi, na druhé straně korunovační přísaha zachování územní integrity Uher stavěla nepřekonatelné barikády mezi ním a nástupnické státy.)

Jádrem práce by měla být analýza reakcí české politiky na Karlovy snahy; z toho bohužel zbyly pouze citace Benešových projevů a přehled tisku – obsah článků Karlovy věnovaných řazený podle jednotlivých čísel. Také tady ale chybí tituly slovenské a z českých autor cituje pouze Lidové noviny, Národní listy a Národní politiku.

V seznamu literatury (pominu-li absenci literatury maďarské a rakouské, případně standardní životopis císařovny Zity a stanovisko k její úloze v Karlových iniciativách) také postrádám některé tituly, které dokládají Karlovu popularitu v Čechách a na Moravě (např. Milan Novák, *Náš arcivévoda císař a král Karel I. Rakouský v městě Brandýs nad Labem-Staré Boleslavi*, Brno 2011; Radek Polách, *Poslední český král a jeho cesta z Brandýsa nad Labem přes Nový Jičín do Kolomyje v roce 1912*, Nový Jičín 1912).

Přihlédnu-li k složitosti tématu a heuristickým problémům doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji stupněm „E – dobře“.